

мешканці населених пунктів користувались найближчими освітянськими, медичним закладами тощо. Можливо, в АР Крим теж треба було адмінреформу провести своєчасно.

Вплив тіньових відносин в Україні настільки вагомий, що становить небезпеку економічної складової держави та суверенітету України, тому вкрай обережно треба провести децентралізацію і «добровільне» створення територіальних громад.

На перший погляд може здатись, що регіональні проблеми економічного розвитку України не настільки гострі, як в інших країнах. Але це лише на перший погляд, адже для окремих регіонів України також характерна значна різниця у рівні розвитку та концентрації видобувної і переробної промисловості, сільськогосподарського виробництва. Це позначається на характері розвитку економічної небезпеки як у галузевому, так і в регіональному аспектах.

### ***Список використаних джерел***

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад [Електронний ресурс] : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

2. Про децентралізацію влади [Електронний ресурс] : Закон України від 9 лип. 2015 р. № 2217. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

***Чмирь А. Ю.*** – студент факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ

***Науковий керівник:*** кандидат економічних наук, доцент, т.в.о. завідувача кафедри економіки та фінансів Харківського національного університету внутрішніх справ

***Маковоз О. С.***

## **ВПЛИВ КРИПТОВАЛЮТИ НА ТІНЬОВУ ЕКОНОМІКУ**

Сучасні тенденції інтеграції та глобалізації потребують змін у світовій валютній системі. Цілком закономірно, що платіжні засоби з часом змінювалися. Нині паралельно існують готівкові та безготівкові форми платежів. Готівковим коштам притаманні портативність, довговічність, подільність і

стандартизація. Під час здійснення будь-якої угоди за допомогою готівки одна особа одержує приріст грошових одиниць, інша – зменшення. Набувають популярності інноваційні платежі за рахунок використання криптовалют.

Криптовалюта (англ. *cryptocurrency*) – вид цифрової валюти, емісія та облік якої ґрунтуються на асиметричному шифруванні й застосуванні різних криптографічних методів захисту, таких як Proof-of-work та/або Proof-of-stake. Функціонування системи відбувається децентралізовано в розподіленій комп'ютерній мережі [1; 2].

Криптовалюта – це платіжний засіб, що має низку принципових відмінностей від традиційних валют і платіжних систем (табл. 1). Одна з найголовніших відмінностей – децентралізована структура. У системах криптовалюта немає єдиного центру або банку – уся мережа працює на основі пірінгової архітектури (P2P), що становить систему рівноправних клієнтських програм. Кожна клієнтська програма криптовалюта, відповідно, є самодостатньою структурою, що підключається до глобальної мережі, працює автоматично в цілодобовому режимі. Емісія криптовалют здійснюється за допомогою «видобутку», або майнінгу. Майнінг – процес використання обчислювальних потужностей комп'ютерних систем для створення ланцюжка блоків транзакцій криптовалюти. Криптовалюти надійно захищені від підроблення за допомогою алгоритму хешування, порушити який на сьогоднішній день неможливо [1].

*Таблиця 1*

### **Найбільш поширені криптовалюти**

| <b>Валюта</b> | <b>Рік упровадження</b> | <b>Ринкова капіталізація</b> |
|---------------|-------------------------|------------------------------|
| Bitcoin       | 2009                    | \$ 44 875 159 533            |
| Litecoin      | 2011                    | \$ 1 472 764 667             |
| Ethereum      | 2015                    | \$ 23 657 404 541            |
| BitShares     | 2014                    | \$ 360 562 849               |
| Ripple        | 2011                    | \$ 10 138 555 563            |
| Quark         | 2013                    | \$ 4 748 085                 |
| Dogecoin      | 2013                    | \$ 364 289 449               |

Первісна вартість криптовалюти – це вартість витраченої електроенергії. Вторинну вартість визначає попит на цю криптовалюту.

Попит може бути трьох видів:

1. Спекулятивно-інвесторський (купівля криптовалюти з метою продати її дорожче).

2. Купівля товару (за криптовалюту).

3. Переказ криптовалюти на інший рахунок без комісії (або менше 0,1 %). Також важливу роль у ціноутворенні відіграє кінцева або заключна емісія криптовалюти.

Відповідно до листа Національного банку України від 8 грудня 2014 року № 29-208/72889, випуск віртуальної валюти Bitcoin не передбачає жодного забезпечення та юридично зобов'язаних осіб. Її не контролюють державні органи влади жодної з країн. Отже, Bitcoin є грошовим сурогатом, який не має забезпечення реальної вартості. Вважаємо, що діяльність із купівлі-продажу Bitcoin за долари США або іншу іноземну валюту має ознаки функціонування так званих фінансових пірамід та може свідчити про потенційну залученість у здійсненні сумнівних операцій відповідно до законодавства про протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму [3].

Біткойни перетворюються з валюти приватних осіб у бізнес-інструмент. Українські заклади, інтернет-магазини і сервіси замовлення квитків пропонують розраховуватися Bitcoin – це зручно та надійно. Але, як зазначають експерти Нацбанку, використання криптовалюти передбачає серйозну загрозу – фактор підвищеного ризику, пов'язаний безпосередньо з проведенням операції – анонімність і децентралізованість проведення розрахунку.

На думку дослідників, у зв'язку з анонімністю використання криптовалюти може передбачати шахрайські схеми. Ідеться про фінансування тіньового сектору за допомогою соціально небезпечних явищ (тероризм, наркоторгівля, торгівля зброєю, торгівля людьми тощо). За допомогою анонімних торгових майданчиків та аукціонів будь-який користувач здатен придбати товар анонімно та без зайвих запитань.

Недоліками криптовалют слід уважати можливий негативний вплив попиту на державні гроші: за окремими оцінками, попит на криптовалюту може призвести до ослаблення банківської системи та дестабілізації економіки.

Регулятори фінансово-грошової системи низки країн висловлюються проти використання криптовалют, приписуючи цьому механізму високу ймовірність тіньової складової.

Криптовалюта – абсолютно нове явище, а тому законодавчої бази, яка б її регулювала, поки не існує. У цій ситуації тіньова економіка виявляється більш мобільною, адже вона першою починає послуговуватися інноваційними технологічними можливостями, які надають нові гроші. На нашу думку, саме відставання законодавства від практики слугує причиною того, що найбільш широке поширення *bitcoin* як інноваційного продукту має поки що в неформальній і кримінальній сфері.

### ***Список використаних джерел***

1. Криптовалюты как пиринговые системы и платежные средства [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://paysyst.ru/crypto-payment-system.html>. – Загл. с экрана.

2. Обзор криптовалют [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://bits.media/bitcoin-forks/>. – Загл. с экрану.

3. Щодо віднесення операцій з «віртуальною» валютою – криптовалютою Bitcoin [Електронний ресурс] : лист Національного банку України від 8 груд. 2014 р. № 29-208/72889. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v2889500-14>. – Назва з екрана.

***Школьніков В. І.*** – здобувач вищої освіти ступеня «магістр» навчально-наукового № 1 Національної академії внутрішніх справ

## **РОЛЬ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ В ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ**

Типовою схемою легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, є зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання, яка зазвичай також супроводжується безпідставним відшкодуванням податку на додану вартість. Зазначена схема означена здійсненням фіктивних і сумнівних експортних операцій, змістом яких є: купівля компаній, цінних паперів іноземних фірм і нерухомості за кордоном; оплата наданих послуг іноземним партнерам (маркетинг, рекламна кампанія тощо); «структурування» операцій; вивезення